

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

סה.

עין משפט
גר מצוה

א) [תמורה ו: ע"ג].
ב) [למן ע"ג ק: קדושין
מח: טג. עירובין יח].
ג) נטרף ספר ב' ע"ט.

תורה אור השלם
1 בשביל שנה בשנה
יורה עמו לא ירדו
בפרך לענין:
יורה מה נה נג

גליון הש"ס
גם' השהה מפקינן מיניה.
עין לעיל דף ס"א ע"ג
ד"ה יורה: גמ' ה"א
מספיק ד"ה רבא וי"ע:
תנא' טריבין על השביר.
עין כ"ב דף פ"ג מוס' תוס'
ד"ה יורה: גמ' ה"א
ש"ר. עין לעיל דף סג
פ"ג מוספוט ד"ה ואמר:

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

דלא נספרי עבדי. שלא ירגיל להיות נטל וימעלל נסמרי המי"ו משמשה כדרך המתפעלים בחינת ש"ן וסמ"ך כאשר יתפעל שר ויאמר תשמר שמי"ו מתמנעת להפסיק אומות השורש ואשר יאמר נגזרת סף הסמוך מגזרת שח השמוחה וכן נלשון גמרא נשמרי מוסממין אשמהי אישתקיל:

כי מפקינן מיניה. הרבית שלקח כדרכי אלטור דאמר רבית קלוזה יולאה בדניינס דקיימא לן כוומיה לקמן (עמוד ב'): גלימא לא מפקינן מיניה. מקחו קיים וקלימא הרבית יחזיר לבעליו: ולימא ליה כי אנרא אלא. כששכרמיה אני בדמיס יקריס הללו: דהוה קא מיספרי לוי. כדיוח הימה כזה אלו: מרננ' מרבין על הפקר. כשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש על הפקר: ואין מרבין על המכר. כשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש על הפקר: ואין מרבין על המכר. כשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש על הפקר: ואין מרבין על המכר.

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

ניחא ליה דלא נסמרי עבדיה. פי' נערוך ו' לשון סמירה וקלקול וא"ת נלאו האי טעמא נמי פטור דלא חנן (בי"ק ד' לו:). גול עבדים והוקינו משלם כשעת הגזילה אבל שכן פעולתם לא משלם ויש לומר דיש לחלק בין נחמא אדעמא דגולותא לנחמא אדעמא דמלאכה דמפליג התם גבי

דניחא ליה דלא נסמרי עבדיה אמר ליה "הני מילי היכא דלא מסיק ביה זוזי מר ביון דמסיק בהו זוזי מיחזי נחמית דאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שאמרו הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך להעלות לו שכר הלווה ודר בחצירו צריך להעלות לו שכר אמר ליה הרדי בי אמר אביי האי מאן דמסיק זוזי דריביתא בחבריה וקא אזלי חמי ארבעה גריוו בווא בשוקא ויהיב ליה איהו חמשה כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה אידך אוזלי הוא דקא מווייל גביה רבא אמר רבא חמשה מפקינן מיניה דמעיכרא בתורת ריביתא אתאי לידיה ואמר אביי ה"א מאן דמסיק ארבעה זוזי דריביתא בחבריה ויהיב ליה גלימא בגוייהו כי מפקינן מיניה ארבעה מפקינן מיניה גלימא לא מפקינן מיניה רבא אמר רבא גלימא מפקינן מיניה מאי טעמא כי היכי דלא לימרו גלימא דמכסי וקאי גלימא דריביתא הוא אמר רבא יהאי מאן דמסיק תריסר זוזי דריביתא בחבריה ואגר ליה חצר דמתגרא בעשרה ואוגריה נהליה בתריסר כי מפקינן מיניה תריסר מפקינן מיניה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולימא ליה כי אנרא הכי דהוה קא משתרשי לי השתא דלא משתרשי לי כדאגרי כולי עלמא הוא דאגרנא משום דאמר ליה סברת וקבלת: מרננ' מרבין על השכר ואין מרבין על המכר כיצד ההשכר לו את חצרו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה ואם של חודש בחודש סלע לחודש מותר ימכר לו את שדהו ואמר לו אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא שלך באלף זוז אם לגורן בשנים עשר מנה אסור: גמ' מאי שנה רישא ומאי שנה סיפא רבה ורב יוסף דאמר תרווייהו שכיבות אינה משתלמת אלא בסוף והאי כיון דלא ממוא זמניה למינבא לאו אגר נטר ליה משווא הוא דהכי שויא והאי דקאמר ליה אם מעכשיו אתה נותן לי הרי הוא לך בעשר סלעים לשנה אוזלי הוא דקא מווייל גביה סיפא כיון דזיבני נינהו ובעי למישקל דמי מעכשיו הלכך אגר נטר ליה הוא ואסור אמר רבא דקן בה רבנן בהא מילתא ואוקמוה אקרא יבשכיר שנה בשנה שכיבות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמן פ' טרשא שרי איתיביה רמי בר חמא לרב נחמן ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור א"ל התם קין ליה הכא לא קין ליה אמר רב פפא טרשא דירי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד זוזי לא צריכנא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת כריה דרב אידי לרב פפא מאי חוי מר דקא אולת בתר דירך י"זיל בתר דירדו דאילו הוה דהו זוזי הוה שקלי כי השתא דקא אולת להו זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא פ' טרשא דירי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא והלכתא

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

מלאכה: שכיבות אינה משתלמת אלא בסוף. אפילו למ"ד כהגוזל קמא (בי"ק ד' לו:). וס' ד"ה ואכ"ל) ובהא"ש מקדש (קדושין ד' מה. וס' ד"ה רביע) דישנה לשכיבות מתחילה ועד סוף מודה דלינה משתלמת אלא לנכסף כדיליף הכא מקרא ואפי' למ"ד אינה אלא לנכסף מודה דפועל יכול לחזור בו ואפילו בחזי היום וכשהוא חוזר מלאכה יומר ולא נפקא מינה מההיא פלוגתא אלא לענין קדושין דאי ישנה מתחילה ועד סוף חשיבא מליה ואין מקדש בה ונפקא מינה נמי לההיא דפ"ק דמסכת ע"ו (ד' י"ט:). וס' ד"ה אלא) הגיע לכיפה שמעמדין בה ע"ו אסור לנטוה וקאמר בגמרא חס כנה שכו מותר ומפרש טעמא הרי הוא שכיבות מתחילה ועד סוף ואימת מיספד כמכס אחרון מכוס אחרון ליה בה שיה פרוטה: שכיבות ש"ל שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה האחרת. ואם תאמר דנפ"ד דכוכות (ד' נ"ג:) דרשינן דאין תורמין מן המדש על הישן משום דכתיב שנה שנה דמשמע אותה שנה ענמה וי"ל דהתם כתיב שנה שנה ב"ל והכא דרשינן מדכתיב שנה שנה ב"ל דמשמע שנה האחרת ואם תאמר ד"ה שנה) גבי ככור תחלנו שנה שנה א"ו היא שנה הנכנסת בחצירתה הי' אומר זו שנה של ככור דלא מניין לשנת עולם שאם טול ככסויו שנת עולם מסימת בתש"י יחל על כסויו והשתא ה"ל למדרש שלא יחל נאכל עד שנה אחרת ולא בתוך שנתו וי"ל משום דמוכח קרא דנאכל בתוך שנתו דכתיב (שמות כג) כיום השמיני תחטו לי:

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

כאן רבינו: נקטי לכו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

א) אמר ר' פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.

הגרות הגר"א
א) תוס' ד"ה נטף.
א"ע"ס ט"ו. ג"כ ה"א
הכי אמר ר' עימן מלמדות:

מוסף רש"י
אמר רב פפא כ"ר
שכראי רב פפא. כ"ר
פפא מילת שכי' הו' וזה
כ"ר.